32004D0658

DECIZIA 2004/658/PESC A CONSILIULUI
din 13 septembrie 2004
privind dispozițiile financiare aplicabile bugetului general al Agenției Europene de Apărare

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Acțiunea comună 2004/551/PESC a Consiliului din 12 iulie 2004 privind instituirea agenției Europene de Apărare [1] și, în special, articolul 18 alineatul (1) al acesteia,

întrucât:

(1) Acțiunea comună 2004/551/PESC prevede că dispozițiile financiare aplicabile bugetului general se adoptă de către Consiliu, hotărând în unanimitate. În termen de un an de la adoptarea respectivei acțiuni comune, Comitetul Director reexaminează și modifică aceste dispoziții, după caz.

(2) În cazul reexaminării acestor dispoziții, Comitetul Director trebuie să respecte dispozițiile Directivei 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii [2] și, de asemenea, să abordeze problema contractelor pe care agenția trebuie să le încheie în domeniile în care nu se aplică Directiva 2004/18/CE și în care un stat membru poate lua măsuri naționale în conformitate cu articolul 296 TCE.

(3) Acțiunea comună 2004/551/PESC prevede de asemenea că, la propunerea directorului executiv, Comitetul Director adoptă, după caz, norme de aplicare referitoare la execuția și controlul bugetului general, în special în ceea ce privește achizițiile publice, fără a aduce atingere normelor comunitare relevante. Comitetul Director se asigură, în special, că se ține seama în mod corespunzător de securitatea aprovizionării și de respectarea cerințelor referitoare atât la secretul privind apărarea, cât și la drepturile de proprietate intelectuală.

(4) Dispozițiile și normele financiare menționate în anexă nu se aplică proiectelor și programelor *ad-hoc* menționate la articolele 20 și 21 din Acțiunea comună 2004/551/PESC. Comitetul Director ar trebui să depună eforturi pentru a stabili dispoziții și norme pentru proiectele și programele *ad-hoc*.

(5) Bugetul general inițial al agenției Europene de Apărare pentru 2004 este concentrat pe modalitățile de demarare a proiectelor și ar trebui prevăzute, fără întârziere, dispoziții financiare pentru buna sa execuție,

DECIDE:

Articolul 1

Dispozițiile financiare aplicabile execuției și controlului bugetului general al agenției Europene de Apărare sunt prevăzute în anexa la prezenta decizie. Aceste dispoziții financiare sunt în vigoare de la 13 septembrie 2004 până la data la care sunt reexaminate, modificate sau confirmate în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Acțiunea comună 2004/551/PESC sau până la 31 decembrie 2005, data reținută fiind cea mai apropiată.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Articolul 3

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 13 septembrie 2004.

Pentru Consiliu

Președintele

B. R. BOT

---

[1] JO L 245, 17.7.2004, p. 17.
[2] JO L 134, 30.4.2004, p. 114.

ANEXĂ

DISPOZIȚII FINANCIARE APLICABILE BUGETULUI GENERAL AL AGENȚIEI EUROPENE DE APĂRARE
(Agenția)

TITLUL I

ANUALITATE

Articolul 1

(1) Directorul executiv poate efectua virări de la un titlu la altul în cadrul unei limite totale de 10 % din alocările pentru exercițiul financiar, de la un capitol la altul și de la un articol la altul.

(2) Cu trei săptămâni înainte de a efectua virările prevăzute la alineatul (1), directorul executiv informează Comitetul Director cu privire la intențiile sale. În cazul în care, în cursul acestei perioade, un stat membru invocă motive justificate în mod corespunzător, Comitetul Director ia o decizie.

(3) Directorul executiv poate efectua virări în cadrul articolelor și poate propune alte virări Comitetului Director.

Articolul 2

(1) Alocările care nu au fost utilizate la sfârșitul exercițiului financiar pentru care au fost înscrise în buget se anulează.

(2) Cu toate acestea, creditele de angajament care nu au fost încă angajate la încheierea exercițiului financiar pot fi reportate în ceea ce privește:

(a) sumele corespunzătoare creditelor de angajament pentru care majoritatea etapelor pregătitoare ale procedurii de angajament s-au încheiat până la 31 decembrie. Aceste sume pot fi astfel angajate până la 31 martie anul următor;

(b) sumele care sunt necesare în cazul în care un program sau un proiect a fost pus în aplicare în cursul ultimului trimestru al exercițiului financiar, iar agenția nu a putut să angajeze alocările prevăzute în acest scop până la 31 decembrie.

(3) Creditele de plată pot fi reportate în ceea ce privește sumele necesare pentru acoperirea unor angajamente existente sau a unor angajamente legate de credite de angajament reportate, în cazul în care alocările prevăzute pentru liniile relevante ale bugetului pentru exercițiul financiar următor nu acoperă cerințele. agenția utilizează cu prioritate alocările autorizate pentru exercițiul financiar în curs și nu recurge la alocările reportate înainte ca primele să fie epuizate.

(4) Alocările de rezervă și alocările pentru cheltuielile de personal nu pot fi reportate.

(5) Veniturile alocate neutilizate și alocările disponibile la 31 decembrie, rezultate din veniturile alocate menționate la articolul 15 din Acțiunea comună 2004/551/PESC, se reportează automat și pot fi utilizate doar în scopurile specifice pentru care sunt prevăzute. Alocările disponibile corespunzătoare veniturilor alocate reportate trebuie să fie utilizate cu prioritate.

(6) Directorul executiv prezintă Comitetului Director propuneri privind reportările până la 15 februarie. Comitetul Director ia o decizie până la 15 martie.

TITLUL II

EXECUȚIA BUGETULUI GENERAL

CAPITOLUL 1

Actori financiari

Secțiunea 1

Principiul separării funcțiilor

Articolul 3

Funcțiile de ordonator de credite și de contabil sunt separate și incompatibile între ele.

Secțiunea 2

Ordonatorul de credite

Articolul 4

(1) Directorul executiv exercită funcțiile de ordonator de credite în numele agenției.

(2) Agenția desemnează, în normele sale administrative interne, agenții de nivel corespunzător cărora directorul le poate delega, conform condițiilor prevăzute în regulamentul de ordine interioară al agenției, funcțiile de ordonator de credite și stabilește sfera competențelor delegate, precum și posibilitatea ca persoanele cărora le-au fost delegate aceste competențe să le subdelege.

(3) Competențele ordonatorului de credite se deleagă sau subdeleagă numai persoanelor menționate la articolul 11 alineatul (3) punctul 3.1 din Acțiunea comună 2004/551/PESC.

(4) Ordonatorii de credite delegați sau subdelegați pot acționa numai în limitele stabilite prin actul de delegare sau subdelegare. Ordonatorul de credite delegat sau subdelegat competent poate fi asistat în îndeplinirea atribuțiilor sale de unul sau mai mulți agenți însărcinați cu efectuarea, sub responsabilitatea acestuia, a anumitor operațiuni necesare execuției bugetului și prezentării conturilor.

Articolul 5

(1) Ordonatorul de credite este responsabil cu execuția veniturilor și cheltuielilor în conformitate cu principiile unei bune gestionări financiare și cu asigurarea respectării cerințelor de legalitate și regularitate.

(2) În vederea execuției cheltuielilor, ordonatorul de credite delegat sau subdelegat procedează la angajamente bugetare și la angajamente juridice, la lichidarea cheltuielilor și la ordonarea plăților, precum și la actele preliminare necesare execuției alocărilor.

(3) Execuția veniturilor cuprinde stabilirea previziunilor privind creanțele, constatarea drepturilor de recuperat și emiterea ordinelor de recuperare. Ea include, după caz, renunțarea la creanțele constatate.

(4) Ordonatorul de credite delegat instituie, în conformitate cu standardele minime adoptate de agenție și ținând seama de riscurile asociate mediului de gestionare și naturii acțiunilor finanțate, structura organizațională și procedurile interne de gestionare și control, adaptate executării atribuțiilor sale, inclusiv, după caz, verificări *ex post*. Înainte ca o operațiune să fie autorizată, aspectele operaționale și financiare ale acesteia sunt verificate de agenți, alții decât cel care a inițiat operațiunea. Inițierea și verificarea *ex ante* și *ex post* ale unei operațiuni sunt funcții separate.

(5) Orice agent responsabil de controlul gestionării operațiunilor financiare are competențele profesionale necesare. Acesta respectă un cod specific de standarde profesionale stabilit de agenție.

(6) Orice agent implicat în gestionarea financiară și controlul tranzacțiilor care consideră că o decizie pe care superiorul său i-o impune spre aplicare sau acceptare este nereglementară sau contravine principiilor de bună gestionare financiară sau normelor profesionale pe care este obligat să le respecte informează în scris ordonatorul de credite delegat și, în cazul în care acesta nu ia nicio măsură, organismul menționat la articolul 13 alineatul (4). În cazul unei activități ilegale, de fraudă sau de corupție, care ar putea prejudicia interesele agenției, ordonatorul de credite informează autoritățile și organismele desemnate de legislația în vigoare.

(7) Ordonatorul de credite răspunde în fața Comitetului Director în ceea ce privește îndeplinirea atribuțiilor sale sub forma unui raport anual de activitate, însoțit de informații financiare și de gestionare. Acest raport indică rezultatele operațiunilor prin raportare la obiectivele care i-au fost atribuite, riscurile asociate acestor operațiuni, utilizarea resurselor puse la dispoziția sa și modul de funcționare a sistemului de control intern. Auditorul intern ia act de raportul anual și de alte elemente de informare identificate.

Secțiunea 3

Separarea funcțiilor de inițiere și de verificare a unei operațiuni

Articolul 6

(1) Prin inițierea unei operațiuni se înțeleg toate operațiunile care sunt efectuate în mod normal de agenții menționați la articolul 5 alineatele (4) și (5) și care pregătesc adoptarea actelor de execuție bugetară de ordonatorii de credite competenți, desemnați prin delegare sau subdelegare.

(2) Prin verificarea *ex ante* a unei operațiuni se înțeleg toate controalele *ex ante* instituite de ordonatorul de credite competent, desemnat prin delegare sau subdelegare, în scopul verificării aspectelor operaționale și financiare.

(3) Fiecare operațiune face obiectul a cel puțin o verificare *ex ante*. Scopul acestei verificări este de a stabili dacă:

(a) veniturile și cheltuielile sunt conforme și respectă dispozițiile aplicabile, în special ale bugetului și ale reglementărilor relevante, precum și ale tuturor actelor adoptate în cadrul punerii în aplicare a tratatelor, a legislației în vigoare și, după caz, a condițiilor contractuale;

(b) se aplică principiul bunei gestionări financiare.

(4) Verificările *ex post* pe documente și, după caz, la fața locului, urmăresc să stabilească dacă operațiunile finanțate de la buget sunt executate corect și, în special, dacă criteriile menționate la alineatul (3) sunt respectate. Aceste verificări pot fi organizate prin sondaj pe baza unei analize a riscurilor.

(5) Funcționarii sau alți agenți responsabili cu verificările menționate la alineatele (2) și (4) diferă de cei care execută sarcinile de inițiere menționate la alineatul (1) și nu le sunt subordonați.

Secțiunea 4

Proceduri de gestionare și control intern

Articolul 7

Sistemele și procedurile de gestionare și de control intern au în vedere:

(a) atingerea obiectivelor politicilor, programelor și acțiunilor agenției în conformitate cu principiul bunei gestionări financiare;

(b) respectarea normelor legislației UE, precum și a standardelor minime de control stabilite de agenție;

(c) protecția activelor și informațiilor agenției;

(d) prevenirea și detectarea neregulilor, erorilor și fraudelor;

(e) identificarea și prevenirea riscurilor de management;

(f) asigurarea unei producții fiabile de informații financiare și privind gestionarea;

(g) păstrarea documentelor justificative privind execuția bugetară și măsurile de execuție bugetară și ulterioare acestora;

(h) păstrarea documentelor privind garanțiile prealabile solicitate în favoarea agenției și întocmirea unui calendar care să permită o monitorizare corespunzătoare a garanțiilor respective.

Secțiunea 5

Contabilul

Articolul 8

agenția numește un contabil din rândul agenților menționați la articolul 11 alineatul (3) punctul 3.1 din Acțiunea comună 2004/551/PESC. Contabilul este numit, în mod obligatoriu, de Comitetul Director, pe motive de competență deosebită, confirmată de diplome sau de o experiență profesională corespunzătoare.

Articolul 9

(1) Contabilul este responsabil în cadrul agenției cu:

(a) buna execuție a plăților, încasarea veniturilor și recuperarea creanțelor constatate;

(b) întocmirea și prezentarea conturilor;

(c) ținerea contabilității;

(d) stabilirea normelor și metodelor contabile, precum și a planului de conturi;

(e) stabilirea și validarea sistemelor contabile și, după caz, validarea sistemelor stabilite de ordonatorul de credite și destinate furnizării sau justificării informațiilor contabile;

(f) gestionarea trezoreriei.

(2) Contabilul obține de la ordonatorii de credite, care garantează exactitatea acestora, toate informațiile necesare întocmirii conturilor, care oferă o imagine reală a patrimoniului agenției și a execuției bugetare.

(3) Cu excepția derogării prevăzute la articolul 11, contabilul este singurul abilitat să gestioneze fondurile și alte active. El este responsabil cu păstrarea acestora.

Articolul 10

Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, contabilul poate delega anumite sarcini agenților prevăzuți la articolul 11 alineatul (3) punctul 3.1 din Acțiunea comună 2004/551/PESC. Actul de delegare definește sarcinile încredințate delegatarilor.

Secțiunea 6

Administratorul conturilor de avans

Articolul 11

Pentru plata sumelor mici și pentru încasarea veniturilor, altele decât contribuțiile statelor membre participante, se pot crea conturi de avans care sunt alimentate de contabilul agenției și care se află sub controlul administratorilor de conturi de avans, desemnați de contabilul agenției.

CAPITOLUL 2

Răspunderea actorilor financiari

Secțiunea 1

Norme generale

Articolul 12

(1) Fără a aduce atingere eventualelor măsuri disciplinare, delegația sau subdelegația ordonatorilor de credite delegați sau subdelegați poate fi oricând retrasă, temporar sau definitiv, de către autoritatea care i-a numit.

(2) Fără a aduce atingere eventualelor măsuri disciplinare, contabilul poate fi oricând suspendat, temporar sau definitiv, din funcțiile sale de către autoritatea care l-a numit.

(3) Fără a aduce atingere eventualelor măsuri disciplinare, administratorii conturilor de avans pot fi oricând suspendați, temporar sau definitiv, din funcțiile lor de către autoritatea care i-a numit.

(4) Dispozițiile prezentului capitol nu aduc atingere răspunderii penale pe care agenții menționați la prezentul articol o pot atrage în condițiile prevăzute de dreptul național aplicabil, precum și de dispozițiile în vigoare privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene și lupta împotriva corupției, implicând funcționari ai Comunităților Europene sau ai statelor membre.

(5) Fiecare ordonator de credite, contabil sau administrator de conturi de avans își angajează răspunderea disciplinară și pecuniară. În cazul unei activități ilegale sau în caz de fraudă sau corupție care ar putea prejudicia interesele agenției, se vor sesiza autoritățile și instanțele desemnate de legislația în vigoare.

Secțiunea 2

Norme aplicabile ordonatorilor de credite delegați sau subdelegați

Articolul 13

(1) Ordonatorului de credite i se poate cere să repare total sau parțial orice prejudiciu suferit de agenție ca urmare a unei abateri grave săvârșite de acesta în exercițiul sau în îndeplinirea atribuțiilor sale, în special în cazul în care acesta identifică drepturile de recuperat sau emite ordinele de recuperare, angajează o cheltuială sau semnează un ordin de plată fără să respecte prezentele dispoziții financiare. Același lucru este valabil în cazul în care, ca urmare a unei abateri grave săvârșite de acesta, nu întocmește un document care să stabilească o creanță sau nu emite un ordin de recuperare sau îl emite cu întârziere nejustificată, sau nu emite un ordin de plată sau îl emite cu întârziere nejustificată, prin aceasta atrăgând răspunderea civilă a agenției cu privire la terți.

(2) Ordonatorul de credite delegat sau subdelegat, care consideră că îi revine luarea unei decizii nereglementare sau care contravine principiilor bunei gestiuni financiare, informează în scris autoritatea care l-a delegat. În cazul în care autoritatea care l-a delegat îi dă în scris ordonatorului de credite delegat sau subdelegat instrucțiuni motivate în sensul luării deciziei menționate anterior, acesta nu poate fi tras la răspundere.

(3) În caz de subdelegare, în cadrul serviciilor sale, ordonatorul de credite delegat este responsabil în continuare de eficacitatea sistemelor de gestiune și control intern instituite și de alegerea ordonatorului de credite subdelegat.

(4) agenția instituie un grup specializat în domeniul neregulilor financiare, care funcționează independent și stabilește dacă s-a produs o neregulă financiară și care ar fi consecințele acesteia. Pe baza avizului acestui grup, agenția decide dacă să inițieze o procedură care să atragă răspunderea disciplinară sau pecuniară. În cazul în care grupul constată probleme sistemice, acesta transmite un raport însoțit de recomandări ordonatorului de credite sau ordonatorului de credite delegat, în cazul în care acesta din urmă nu este persoana în cauză, precum și auditorului intern.

Secțiunea 3

Norme aplicabile contabililor și administratorilor conturilor de avans

Articolul 14

Un contabil poate fi obligat să repare, total sau parțial, orice prejudiciu suferit de agenție ca urmare a unei abateri grave săvârșite de aceasta în exercițiul sau în îndeplinirea atribuțiilor sale. Acesta își angajează răspunderea în special pentru oricare din următoarele forme de abatere:

(a) pierderea sau deteriorarea de fonduri, active și documente aflate în păstrarea sa;

(b) modificarea necorespunzătoare a unor conturi bancare și conturi curente poștale;

(c) recuperarea sau plata unor sume neconforme cu ordinele de recuperare sau de plată corespunzătoare;

(d) neîncasarea veniturilor cuvenite.

Articolul 15

Un administrator al conturilor de avans poate fi obligat să repare, total sau parțial, orice prejudiciu suferit de agenție ca urmare a unei abateri grave săvârșite de acesta în exercițiul sau în îndeplinirea atribuțiilor sale. Acesta își angajează răspunderea în special pentru oricare din următoarele forme de abatere:

(a) pierderea sau deteriorarea de fonduri, active și documente aflate în păstrarea sa;

(b) nejustificarea cu documente corespunzătoare a plăților pe care le-a efectuat;

(c) efectuarea de plăți către alte persoane decât cele îndreptățite;

(d) neîncasarea veniturilor cuvenite.

CAPITOLUL 3

Operațiuni de venituri

Secțiunea 1

Punerea la dispoziție a veniturilor agenției

Articolul 16

O estimare a veniturilor constituite din venituri diverse și din contribuțiile statelor membre participante se înscrie în bugetul general și se exprimă în euro. Contribuțiile statelor membre participante acoperă valoarea totală a alocărilor înscrise în bugetul general după deducerea veniturilor diverse.

Secțiunea 2

Estimarea creanțelor

Articolul 17

(1) O estimare a creanțelor se face de către ordonatorul de credite competent cu privire la orice măsură sau situație de natură să genereze sau să modifice o creanță a agenției.

(2) Ordonatorul de credite competent emite un ordin de recuperare cu privire la creanțele respective.

Secțiunea 3

Constatarea creanțelor

Articolul 18

(1) Prin constatarea unei creanțe se înțelege actul prin care ordonatorul de credite delegat sau subdelegat:

(a) verifică existența datoriei;

(b) stabilește sau verifică realitatea și valoarea datoriei;

(c) verifică condițiile de exigibilitate a datoriei.

(2) Veniturile agenției, precum și orice creanță identificată drept sigură, lichidă și exigibilă, trebuie constatate printr-un ordin de recuperare dat contabilului, urmat de o notă de debit adresată debitorului, ambele întocmite de ordonatorul de credite competent.

(3) Sumele plătite în mod necuvenit se recuperează.

Secțiunea 4

Ordonanțarea recuperărilor

Articolul 19

(1) Prin ordonanțarea recuperărilor se înțelege actul prin care ordonatorul de credite delegat sau subdelegat competent dă instrucțiuni contabilului, prin emiterea unui ordin de recuperare, în vederea recuperării unei creanțe pe care a constatat-o.

(2) Agenția poate constata, în mod formal, o creanță de primit de la persoane, altele decât statele, printr-o decizie a cărei executare este reglementată de normele de procedură civilă în vigoare în statul pe al cărui teritoriu are loc.

Secțiunea 5

Recuperare și dobânda de întârziere

Articolul 20

(1) Contabilul execută ordinele de recuperare a creanțelor constatate în mod corespunzător de ordonatorul de credite delegat sau subdelegat competent. El acordă atenția cuvenită pentru a asigura încasarea de către agenție a veniturilor sale și pentru a asigura protecția drepturilor acesteia.

Contabilul recuperează creanțele prin compensarea acestora cu creanțe echivalente ale agenției față de orice debitor, el însuși titular al unei creanțe sigure, lichide și exigibile față de agenție.

(2) În cazul în care ordonatorul de credite competent intenționează să renunțe la recuperarea unei creanțe constatate, acesta se asigură că renunțarea este reglementară și conformă cu principiul bunei gestiuni economice și al proporționalității, potrivit procedurilor și criteriilor prevăzute de modalitățile de execuție. Decizia de renunțare trebuie să fie motivată.

Articolul 21

(1) Orice creanță nerambursată la data scadenței poartă o dobândă în conformitate cu alineatele (2) și (3).

(2) Rata dobânzii pentru creanțele nerambursate la data scadenței este rata aplicată de Banca Centrală Europeană operațiunilor sale principale de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi calendaristică a lunii datei scadenței, majorată cu:

(a) șapte procente în cazul în care evenimentul care obligă este un contract de achiziții publice de bunuri și servicii;

(b) trei procente și jumătate în toate celelalte cazuri.

(3) Dobânda se calculează începând cu ziua calendaristică următoare datei scadenței specificate în nota de debit, până în ziua calendaristică a rambursării integrale a datoriei.

(4) Orice plată parțială acoperă mai întâi dobânda determinată în conformitate cu alineatele (2) și (3).

(5) În cazul amenzilor, dacă debitorul constituie o garanție financiară care este acceptată de contabil în locul unei plăți provizorii, rata dobânzii aplicabile de la data scadenței este rata menționată la alineatul (2), majorată numai cu un procent și jumătate.

CAPITOLUL 4

Operațiuni de cheltuieli

Articolul 22

(1) Orice cheltuială este angajat, lichidată, ordonanțată și plătită.

(2) Angajarea unei cheltuieli este precedată de o decizie de finanțare adoptată de agenție sau de autoritățile delegate de agenție.

Secțiunea 1

Angajament al cheltuielilor

Articolul 23

(1) Angajamentul bugetar constă în operațiunea de rezervare a alocărilor necesare executării plăților ulterioare în vederea onorării unui angajament juridic. Prin angajament juridic se înțelege actul prin care ordonatorul de credite creează sau constată o obligație din care rezultă o imputație. Angajamentul bugetar și angajamentul juridic se adoptă de către același ordonator de credite, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător, după cum se prevede în modalitățile de execuție.

(2) Angajamentul bugetar este individual în cazul în care beneficiarul și valoarea cheltuielii sunt cunoscute. Angajamentul bugetar este global în cazul în care cel puțin unul din elementele necesare identificării angajamentului individual rămâne necunoscut. Angajamentul bugetar este provizoriu în cazul în care este destinat să acopere cheltuielile curente de natură administrativă și fie valoarea, fie beneficiarii finali nu sunt definitiv stabiliți.

(3) Angajamentele bugetare pentru acțiuni care se întind pe mai mult de un exercițiu financiar nu pot fi fracționate pe mai multe exerciții financiare în tranșe anuale, decât în cazul în care actul de bază prevede acest lucru și în caz de cheltuieli administrative. În cazul în care angajamentul bugetar este astfel fracționat în tranșe anuale, angajamentul juridic menționează această fracționare, exceptând cazul cheltuielilor de personal.

Articolul 24

(1) Pentru orice măsură care poate genera o cheltuială de la buget, ordonatorul de credite competent ar trebui să procedeze, în prealabil, la un angajament bugetar înainte de a încheia un angajament juridic cu terți.

(2) Angajamentele bugetare globale acoperă costul total al angajamentelor juridice individuale aferente, încheiate până la 31 decembrie a anului n + 1.

Sub rezerva dispozițiilor articolului 23 alineatul (3), angajamentele juridice individuale aferente angajamentelor bugetare individuale sau provizorii se încheie până la 31 decembrie a anului n.

La sfârșitul perioadelor menționate la primul și al doilea paragraf, soldul neutilizat al acestor angajamente bugetare este dezangajat de ordonatorul de credite competent.

Valoarea fiecărui angajament juridic individual adoptat în urma unui angajament global se înregistrează, anterior semnării sale, de către ordonatorul de credite competent în contabilitatea bugetară și se înscrie în angajamentul global.

(3) Angajamentele juridice contractate pentru acțiuni a căror realizare se întinde pe mai mult de un exercițiu financiar, precum și angajamentele bugetare corespondente, exceptând cazul cheltuielilor de personal, au o dată limită de execuție, fixată în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare.

Orice părți din aceste angajamente neexecutate la șase luni de la această dată sunt dezangajate, iar alocările aferente se anulează.

În cazul în care un angajament juridic nu a rezultat într-o plată după o perioadă de trei ani, ordonatorul de credite competent procedează la dezangajarea acestuia.

Articolul 25

(1) În cazul adoptării unui angajament bugetar, ordonatorul de credite competent se asigură că:

(a) cheltuielile au fost contabilizate la rubrica din buget corespunzătoare;

(b) alocările sunt disponibile;

(c) cheltuielile sunt conforme cu dispozițiile tratatelor, bugetului, cu prezentele dispoziții și cu legislația în vigoare;

(d) s-a respectat principiul bunei gestiuni financiare.

(2) În cazul înregistrării unui angajament juridic, ordonatorul de credite se asigură că:

(a) angajamentul este acoperit de angajamentul bugetar corespondent;

(b) cheltuiala este obișnuită și conformă cu dispozițiile tratatelor, bugetului, cu prezentele dispoziții și cu legislația în vigoare;

(c) s-a respectat principiul bunei gestiuni financiare.

Secțiunea 2

Lichidarea cheltuielilor

Articolul 26

Lichidarea unei cheltuieli este actul prin care ordonatorul de credite competent:

(a) verifică existența drepturilor creditorului;

(b) determină sau verifică realitatea și valoarea creanței;

(c) verifică condițiile de exigibilitate a creanței.

Secțiunea 3

Ordonanțarea cheltuielilor

Articolul 27

Ordonanțarea cheltuielilor este actul prin care ordonatorul de credite competent, după ce a verificat disponibilitatea alocărilor și prin emiterea un ordin de plată, instruiește contabilul să plătească valoarea cheltuielii pe care a lichidat-o.

Secțiunea 4

Plata cheltuielilor

Articolul 28

(1) Plata se face la prezentarea dovezii că acțiunea respectivă este conformă cu dispozițiile actului de bază sau ale contractului și acoperă una sau mai multe din următoarele operațiuni:

(a) plata întregii sume datorate;

(b) plata sumei datorate în oricare din următoarele moduri:

(i) prefinanțare, care poate fi fracționată în mai multe plăți;

(ii) una sau mai multe plăți intermediare;

(iii) plata soldului sumei datorate.

(2) Contabilitatea distinge între diferitele tipuri de plată, menționate la alineatul (1), la momentul efectuării lor.

Articolul 29

(1) Plata cheltuielilor se efectuează de către contabil în limita fondurilor disponibile.

(2) Plățile, altele decât cele efectuate dintr-un cont de avans, după cum se prevede la articolul 11, necesită semnătura comună a contabilului sau a unui contabilul delegat și cea a ordonatorului de credite sau a unui ordonator de credite delegat.

Secțiunea 5

Termene pentru operațiunile legate de cheltuieli

Articolul 30

(1) Sumele datorate se plătesc în termen de maximum 45 de zile calendaristice de la data la care se înregistrează o cerere de plată admisibilă de către departamentul autorizat al ordonatorului de credite competent; prin data plății se înțelege data la care se debitează contul agenției.

Cererea de plată nu este admisibilă în cazul în care nu se respectă cel puțin una din cerințele esențiale.

(2) Termenul de plată menționat la alineatul (1) se stabilește la 30 de zile calendaristice pentru plățile legate de contracte de achiziții de servicii sau de bunuri, cu excepția cazului în care în contract nu se prevede altfel.

(3) În cazul contractelor sau acordurilor prin care plata este condiționată de aprobarea unui raport, termenele de plată menționate la alineatele (1) și (2) nu încep să curgă decât de la data aprobării raportului în cauză, fie în mod explicit, întrucât beneficiarul a fost informat cu privire la aceasta, fie în mod implicit, întrucât termenul stabilit în contract pentru aprobare a expirat fără a fi suspendat printr-un document formal adresat beneficiarului.

Termenul pentru aprobare nu poate depăși:

(a) 20 de zile calendaristice pentru contracte simple referitoare la contracte de achiziții de bunuri și servicii;

(b) 45 de zile calendaristice pentru alte contracte și acorduri de subvenționare;

(c) 60 de zile calendaristice pentru contracte care implică servicii tehnice deosebit de complexe pentru a fi evaluate.

(4) Ordonatorul de credite competent poate suspenda termenul limită de plată prin informarea creditorilor, în orice moment în cursul perioadei menționate la alineatul (1), că cererea de plată nu poate fi onorată, fie din cauză că suma nu este scadentă, fie din cauză că nu au fost prezentate documente justificative adecvate. În cazul în care ordonatorului de credite competent îi parvin informații care pun sub semnul întrebării eligibilitatea cheltuielilor care figurează pe o cerere de plată, acesta poate suspenda termenul de plată în scopul unor verificări suplimentare, inclusiv un control la fața locului, pentru a se asigura, anterior efectuării plății, caracterul eligibil al cheltuielilor. Ordonatorul îl informează pe beneficiarul în cauză în cel mai scurt timp posibil.

Termenul pentru efectuarea restului de plată reîncepe să curgă de la data la care cererea de plată formulată corespunzător este înregistrată pentru prima dată.

(5) La expirarea termenelor prevăzute la alineatele (1) și (2), creditorul poate cere, în termen de două luni de la primirea plății cu întârziere, o dobândă în conformitate cu următoarele dispoziții:

(a) ratele dobânzii sunt cele menționate la articolul 21 alineatul (2) primul paragraf;

(b) dobânda se plătește pentru perioada cuprinsă între ziua calendaristică care urmează expirării termenului de plată și ziua efectuării plății.

Dispozițiile primului paragraf nu se aplică statelor membre.

CAPITOLUL 5

Sisteme informatice

Articolul 31

În cazul în care gestionarea veniturilor și cheltuielilor se face prin sisteme informatice, documentele pot fi semnate printr-o procedură informatizată sau electronică.

CAPITOLUL 6

Auditorul intern

Articolul 32

Agenția creează funcția de auditor intern care trebuie exercitată în conformitate cu standardele internaționale corespunzătoare. Auditorul intern numit de agenție răspunde în fața acesteia pentru verificarea bunei funcționări a sistemelor și procedurilor de execuție bugetară. Auditorul intern nu poate fi nici ordonator de credite, nici contabil.

Articolul 33

(1) Auditorul intern oferă consultanță agenției privind controlul riscurilor, prin emiterea de avize independente privind calitatea sistemelor de gestiune și control și prin formularea de recomandări pentru îmbunătățirea condițiilor de executare a operațiunilor și promovarea bunei gestiuni financiare.

Auditorul intern este responsabil în special cu:

(a) evaluarea adecvării și eficacității sistemelor interne de gestiune, precum și a performanțelor departamentelor în ceea ce privește realizarea politicilor, programelor și acțiunilor în raport cu riscurile asociate acestora;

(b) evaluarea adecvării și calității sistemelor interne de control și audit aplicabile oricărei operațiuni de execuție bugetară.

(2) Auditorul intern își exercită funcțiile cu privire la toate activitățile și departamentele agenției. El beneficiază de acces complet și nelimitat la toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, în cazul în care este necesar la fața locului, inclusiv în statele membre și în țări terțe.

(3) Auditorul intern prezintă un raport agenției cu privire la constatările și recomandările sale. agenția asigură luarea de măsuri pe baza recomandărilor rezultate din audituri. Auditorul intern prezintă, de asemenea, agenției un raport anual de audit intern, indicând numărul și tipul auditurilor interne efectuate, recomandările formulate și măsurile luate în urma acestor recomandări.

(4) În fiecare an directorul executiv transmite Comitetului Director un raport care rezumă numărul și tipul auditurilor interne efectuate, recomandările formulate și măsurile luate în urma acestor recomandări.

Articolul 34

Norme speciale aplicabile auditorului intern sunt prevăzute de agenție, astfel încât să i garanteze independența totală în exercitarea atribuțiilor sale și să i stabilească responsabilitatea.

TITLUL III

ACHIZIȚII PUBLICE

CAPITOLUL 1

Dispoziții generale

Secțiunea 1

Domeniu de aplicare și principii de atribuire

Articolul 35

(1) Contractele de achiziții publice sunt contracte cu titlu oneros încheiate în scris de agenție, care acționează în calitate de autoritate contractantă, pentru a obține, contra plății unui preț plătit în întregime sau parțial de la bugetul general, furnizarea de bunuri mobile sau imobile, executarea de lucrări sau prestarea de servicii.

Contractele de achiziții publice cuprind:

(a) contracte de cumpărare sau închiriere a unui imobil;

(b) contracte de livrare a produselor;

(c) contracte de achiziții de lucrări;

(d) contracte de achiziții de servicii.

Articolul 36

(1) Toate contractele de achiziții publice finanțate în întregime sau parțial de la bugetul general respectă principiile de transparență, proporționalitate, tratament egal și nediscriminare.

(2) Toate contractele de achiziții publice se scot la licitație cu participarea cea mai largă, cu excepția cazului în care se recurge la procedura negociată prevăzută la articolul 38 alineatul (1) litera (d).

Secțiunea 2

Publicare

Articolul 37

(1) Toate contractele de achiziții publice care depășesc pragurile prevăzute de directivele Parlamentului European și ale Consiliului privind coordonarea procedurilor de adjudecare a contractelor de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Notificările de contractare se publică în avans, cu excepția cazurilor de contracte de achiziții publice cu valoare mică, prevăzute la articolul 66.

Se poate renunța la publicarea anumitor informații după adjudecarea contractului de achiziții publice în cazul în care respectiva publicare ar constitui un obstacol în aplicarea legii, ar fi contrară interesului public, ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale unor întreprinderi publice sau private sau ar putea denatura concurența loială între acestea.

(2) Contractele de achiziții publice a căror valoare este inferioară pragurilor prevăzute la articolul 66 fac obiectul unei publicități adecvate.

Secțiunea 3

Proceduri de achiziții publice

Articolul 38

(1) Procedurile de achiziții publice pot lua una din următoarele forme:

(a) licitație deschisă;

(b) licitație restrânsă;

(c) concurs;

(d) procedură negociată.

Articolul 39

Directivele Parlamentului European și ale Consiliului privind coordonarea procedurilor de adjudecare a contractelor de achiziții de bunuri, servicii și lucrări stabilesc pragurile care determină:

(a) modalitățile de publicare menționate la articolul 37;

(b) alegerea procedurilor prevăzute la articolul 38;

(c) termenele corespunzătoare.

Secțiunea 4

Cerere de ofertă

Articolul 40

Trebuie să se ofere o descriere completă, clară și precisă a obiectului contractului în documentele aferente cererii de ofertă.

Articolul 41

Participarea la procedurile de adjudecare a contractului este deschisă, în condiții de egalitate, tuturor persoanelor fizice și juridice din cadrul domeniului de aplicare al tratatelor, precum și tuturor persoanelor fizice și juridice dintr-o țară terță care a încheiat cu Comunitățile un acord special în domeniul achizițiilor publice, în condițiile prevăzute de respectivul acord.

Articolul 42

În cazul în care se aplică Acordul multilateral privind achizițiile publice, încheiat în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, contractele de achiziții publice sunt, de asemenea, deschise resortisanților statelor care au ratificat acest acord, în condițiile prevăzute de acord.

Articolul 43

(1) Sunt excluși de la participarea la o procedură de achiziții publice candidații sau ofertanții care:

(a) sunt în situație de faliment sau fac obiectul unei proceduri de faliment, de lichidare, de reglementare judiciară sau de concordat preventiv, de suspendare a activității, sau se află într-o situație asemănătoare care rezultă dintr-o procedură similară prevăzută de legislația sau de reglementările naționale;

(b) au fost condamnați printr-o hotărâre care are autoritatea de lucru judecat cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de încălcare a normelor deontologice;

(c) s-au făcut vinovați de abateri profesionale grave dovedite prin orice mijloc pe care îl poate justifica autoritatea contractantă;

(d) nu și-au îndeplinit obligațiile legate de plata contribuțiilor la fondul asigurărilor sociale sau de plata impozitelor în conformitate cu dispozițiile legale ale țării în care sunt stabiliți sau ale țării autorității contractante sau ale țării unde se execută contractul de achiziții publice;

(e) au făcut obiectul unei hotărâri care are autoritatea de lucru judecat pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților sau ale agenției;

(f) în urma unei proceduri de achiziții publice sau a unei proceduri de acordare a unei subvenții finanțate de la bugetul Uniunii Europene sau de la bugetul general al agenției, au fost declarați vinovați de încălcare gravă a contractului din cauza nerespectării obligațiilor lor contractuale.

(2) Candidații sau ofertanții trebuie să ateste că nu se găsesc în niciuna din situațiile enumerate la alineatul (1).

Articolul 44

Contractele de achiziții publice nu pot fi adjudecate de candidații sau ofertanții care, în cursul procedurii de achiziții publice:

(a) se găsesc într-o situație de conflict de interese;

(b) s-au făcut vinovați de declarații false prin furnizarea informațiilor cerute de autoritatea contractantă ca o condiție de participare la procedura de adjudecare a contractului de achiziții publice sau nu au furnizat aceste informații.

Articolul 45

agenția instituie o bază de date centrală, cuprinzând detalii despre candidații și ofertanții care se găsesc într-una din situațiile descrise la articolele 43 și 44. Singurul scop al bazei de date este acela de a asigura, în conformitate cu normele comunitare privind prelucrarea datelor personale, aplicarea corectă a articolelor 43 și 44.

Articolul 46

Autoritatea contractantă poate impune sancțiuni administrative sau financiare împotriva candidaților sau ofertanților care se găsesc într-unul din cazurile de excludere prevăzute la articolele 43 și 44, după ce li s-a acordat posibilitatea de a-și prezenta observațiile.

Aceste sancțiuni pot consta în:

(a) excluderea candidatului sau a ofertantului în cauză de la contractele de achiziții publice sau de la subvențiile finanțate de la bugetul general al agenției, pe o perioadă de maximum cinci ani;

(b) plata sancțiunilor financiare impuse contractantului, în cazul menționat la articolul 43 alineatul (1) litera (f) și candidatului sau ofertantului, în cazurile menționate la articolul 44, în cazul în care acestea sunt într-adevăr grave și în limita valorii contractului de achiziții publice în cauză.

Sancțiunile impuse sunt proporționale cu importanța contractului și gravitatea abaterii.

Articolul 47

(1) Criteriile de selecție pentru evaluarea capacității candidaților sau ofertanților și criteriile de adjudecare care permit evaluarea conținutului ofertelor sunt definite în prealabil și precizate în documentele de cerere de ofertă.

(2) Contractele de achiziții publice pot fi atribuite prin procedura de adjudecare automată sau pe baza ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic.

Articolul 48

(1) Modalitățile de depunere a ofertelor asigură o concurență reală și păstrarea confidențialității cu privire la conținutul lor până la deschiderea lor simultană.

(2) Autoritatea contractantă poate cere ofertanților, în condițiile prevăzute de normele de executare, să constituie o garanție în avans pentru a se asigura că ofertele prezentate nu vor fi retrase.

(3) Cu excepția contractelor de achiziții publice care implică sume mici, menționate la articolul 66 alineatul (3), candidaturile și ofertele se deschid de o comisie de deschidere desemnată în acest scop. Orice ofertă sau candidatură declarată de comisie ca fiind neconformă cu condițiile este respinsă.

(4) Toate candidaturile sau ofertele, declarate de comisia de deschidere ca fiind conforme cu condițiile, sunt evaluate, pe baza criteriilor de selecție și de adjudecare definite în prealabil în documentele legate de cererea de ofertă, de un comitet desemnat în acest scop, pentru a se propune cui ar trebui să i se adjudece contractul de achiziții publice.

Articolul 49

În timpul desfășurării procedurii de achiziții publice, toate contactele între autoritatea contractantă și candidați sau ofertanți respectă condițiile de transparență și tratament egal. Ele nu pot duce la modificarea condițiilor contractului de achiziții publice și nici a termenilor ofertei inițiale.

Articolul 50

(1) Ordonatorul de credite competent desemnează cui urmează să i se adjudece contractul de achiziții publice, în conformitate cu criteriile de selecție și de adjudecare definite anterior în documentele legate de cererea de ofertă și normele privind achizițiile publice.

(2) Autoritatea contractantă comunică tuturor candidaților sau ofertanților ale căror candidaturi sau oferte sunt respinse motivele care stau la baza acestei decizii, iar tuturor ofertanților ale căror oferte sunt admisibile și care fac o cerere în scris, caracteristicile și avantajele relative ale ofertei câștigătoare și numele ofertantului căruia i se adjudecă contractul. Cu toate acestea, anumite detalii nu trebuie dezvăluite în cazul în care dezvăluirea ar constitui un obstacol în aplicarea legii, ar fi contrară interesului public și ar prejudicia interesele comerciale legitime ale întreprinderilor publice sau private sau ar putea denatura concurența loială între aceste întreprinderi.

Articolul 51

Înaintea semnării contractului, autoritatea contractantă poate fie să renunțe la achizițiile publice, fie să anuleze procedura de adjudecare de achiziții publice, fără ca ofertanții sau candidații să poată pretinde vreo compensație. Decizia trebuie să fie motivată și adusă la cunoștința candidaților sau ofertanților.

Secțiunea 5

Garanții și control

Articolul 52

Autoritatea contractantă poate și, în anumite cazuri prevăzute de normele de executare, trebuie să ceară antreprenorilor să depună o garanție prealabilă pentru:

(a) a asigura executarea completă a contractului,

(b) a limita riscurile financiare legate de plata prefinanțării.

Articolul 53

(1) În cazul în care procedura de adjudecare sau executarea contractului sunt viciate de erori sau nereguli substanțiale sau de fraude, agenția suspendă executarea contractului.

(2) În cazul în care aceste erori, nereguli sau fraude sunt imputabile antreprenorului, agenția poate, în afară de aceasta, să refuze efectuarea plăților sau poate recupera sumele deja plătite, proporțional cu gravitatea erorilor, neregulilor sau fraudelor.

CAPITOLUL 2

Modalități de execuție

Articolul 54

(1) Un contract-cadru este un contract de achiziții publice încheiat între agenția care acționează în calitate de autoritate contractantă și un operator economic în scopul stabilirii condițiilor esențiale care guvernează o serie de contracte specifice care urmează să fie adjudecate în cursul unei perioade date, în special în ceea ce privește durata, obiectul, prețurile, condițiile de execuție și cantitățile prevăzute.

Autoritatea contractantă poate, de asemenea, să încheie contracte-cadru multiple, care sunt contracte separate cu clauze identice, adjudecate mai multor furnizări sau prestatori de servicii. Caietul de sarcini menționat la articolul 69 precizează astfel numărul maxim de operatori cu care autoritatea contractantă încheie contracte.

Durata contractelor-cadru nu poate depăși patru ani, cu excepția cazurilor excepționale justificate, în special, de obiectul contractului-cadru.

Agenția nu poate recurge la contracte-cadru în mod abuziv sau să le utilizeze astfel încât scopul sau efectul să fie de a împiedica, limita sau denatura concurența.

(2) Contractele specifice bazate pe contractele-cadru se atribuie în conformitate cu condițiile specificate în contractul-cadru.

(3) Numai contractele specifice încheiate în temeiul contractelor-cadru sunt precedate de un angajament bugetar.

Secțiunea 1

Publicare

Articolul 55

(1) În cazul contractelor de achiziții publice reglementate de directivele privind achizițiile publice, publicarea presupune o notificare de preinformare, o notificare de contractare și o notificare de atribuire.

(2) Notificarea de preinformare este anunțul prin care agenția face cunoscută, cu titlu indicativ, valoarea totală estimată a contractelor, pe categorii de servicii sau grupe de produse și caracteristicile esențiale ale contractelor de lucrări pe care intenționează să le atribuie în cursul unui exercițiu bugetar, în cazul în care valoarea totală estimată este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la articolul 67.

Notificarea de preinformare se transmite Oficiului pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene cât mai repede posibil și, în orice caz, până la 31 martie a fiecărui exercițiu bugetar, pentru toate contractele de achiziții de bunuri și servicii, iar în cazul contractelor de achiziții de lucrări, de îndată ce este posibil după decizia de autorizare a programului pentru aceste contracte.

(3) Notificarea de contractare permite agenției să-și facă cunoscută intenția de a lansa o procedură de achiziții publice. Acest lucru este obligatoriu pentru contractele a căror valoare estimată este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la articolul 68 literele (a) și (c).

În caz de licitație deschisă, notificarea de contractare specifică data, ora și locul de întrunire a comitetului de deschidere, care este deschisă tuturor ofertanților.

În cazul în care dorește să organizeze un concurs, agenția își face cunoscută această intenție printr-un anunț.

(4) Anunțul de atribuire comunică rezultatele procedurii de achiziții publice. În cazul contractelor a căror valoare este egală sau mai mare decât pragurile prevăzute la articolul 68, anunțul de atribuire este obligatoriu. Acesta nu este obligatoriu pentru contractele specifice atribuite în temeiul unui contract-cadru.

Notificarea de atribuire se transmite Oficiului pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene în termen de 48 de zile calendaristice de la data semnării contractului.

(5) Anunțurile se redactează conform modelelor anexate la Directiva 2001/78/CE [1].

Articolul 56

(1) Contractele a căror valoare este mai mică decât pragurile prevăzute la articolele 67 și 68 și contractele de achiziții de servicii prevăzute în anexa IB la Directiva 92/50/CEE a Consiliului din 18 iunie 1992 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii [2] fac obiectul unei publicități adecvate pentru a se asigura o licitație competitivă și imparțialitatea procedurii de achiziții publice. Această publicitate implică:

(a) în absența publicării notificării de contractare menționate la articolul 55, un anunț de invitație pentru exprimarea interesului pentru contracte având un obiect similar și o valoare egală sau mai mare decât suma menționată la articolul 65 alineatul (1);

(b) publicarea anuală a unei liste de antreprenori, specificând obiectul și valoarea contractului atribuit.

(2) Se publică anual o listă a antreprenorilor cărora li se atribuie contracte de construcții, cu indicarea obiectului și valorii contractelor atribuite. Lista se transmite Comitetului Director.

(3) Informațiile referitoare la contracte având o valoare egală sau mai mare decât suma menționată la articolul 65 alineatul (1) se transmit Oficiului pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene. Listele anuale de antreprenori se transmit până la data de 31 martie care urmează încheierii exercițiului financiar.

Publicitatea *ex ante* și publicarea anuală a listei antreprenorilor pentru celelalte contracte se fac pe site-ul internet al agenției; publicarea *ex post* se efectuează până la data de 31 martie din exercițiul financiar următor. Publicarea se poate face și în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

---

(1) JO L 285, 29.10.2001, p. 1.

(2) JO L 209, 24.7.1992, p. 1, directivă abrogată de Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 134, 30.4.2004, p. 114).

Articolul 57

(1) Oficiul pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene publică anunțurile prevăzute la articolele 55 și 56 în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, în termen de 12 zile calendaristice de la transmitere.

Perioada se reduce la cinci zile calendaristice în cazul procedurilor accelerate prevăzute la articolul 81 și în cazul în care anunțurile au fost redactate și transmise prin mijloace electronice.

(2) Agenția trebuie să fie capabilă să ofere dovezi privind data expedierii.

Articolul 58

(1) Pe lângă publicitatea prevăzută la articolele 55, 56 și 57, contractele pot beneficia de publicitate în orice alt mod, în special sub formă electronică. Această publicitate se referă la anunțul publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, după cum se prevede la articolul 57, în cazul în care a fost publicat și nu poate precede publicarea respectivului anunț, care este singurul autentic.

(2) Această publicitate nu poate introduce nicio discriminare între candidați sau ofertanți și nici să conțină alte informații decât cele conținute în notificarea de contractare, în cazul în care aceasta a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Secțiunea 2

Proceduri de achiziții publice

Articolul 59

(1) Contractele se atribuie prin cerere de ofertă, utilizându-se licitația deschisă, licitația restrânsă sau procedura negociată, după publicarea unui anunț de contract în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, sau prin procedura negociată, fără publicarea prealabilă a unui anunț de contract, dacă este cazul în urma unui concurs.

(2) Cererile de ofertă sunt deschise dacă toți operatorii economici interesați pot prezenta o ofertă. Cererile de ofertă sunt restrânse dacă toți operatorii economici pot cere să participe dar numai candidații care îndeplinesc criteriile de selecție prevăzute la articolul 74 și care sunt invitați simultan și în scris de către agenție pot prezenta o ofertă.

Faza de selecție se poate repeta pentru fiecare contract individual și poate implica întocmirea unei liste de candidați potențiali în conformitate cu procedura menționată la articolul 65.

(3) În cadrul unei proceduri negociate, agenția consultă ofertanții pe care-i alege ea însăși și care îndeplinesc criteriile de selecție prevăzute la articolul 74 și negociază condițiile contractuale cu unul sau mai mulți dintre ei.

În cadrul unei proceduri negociate, după publicarea anunțului de contract, după cum se menționează la articolul 64, agenția invită simultan și în scris candidații selectați la negocieri.

(4) Concursurile sunt proceduri care permit autorității contractante să achiziționeze, în special în domeniul arhitecturii și construcțiilor civile sau al prelucrării datelor, un plan sau un proiect propus de un juriu și care a făcut obiectul unui concurs cu premii sau fără premii.

Articolul 60

(1) În cadrul unei licitații restrânse, inclusiv cea prevăzută la articolul 65, numărul de candidați invitați să prezinte o ofertă trebuie să fie de cel puțin 5, cu condiția să existe un număr suficient de candidați care să îndeplinească criteriile de selecție.

Autoritatea contractantă poate, de asemenea, prevedea un număr maxim de 20 de candidați, în funcție de obiectul contractului și pe baza unor criterii de selecție obiective și nediscriminatorii. În aceste cazuri, categoria vizată și criteriile se indică în anunțul de contract sau în invitația de manifestare a interesului la care se face referire la articolele 55 și 56.

În orice caz, numărul de candidați invitați să liciteze trebuie să fie suficient pentru a se asigura o concurență reală.

(2) În cadrul procedurilor negociate, numărul de candidați invitați la negociere trebuie să fie de cel puțin 3, cu condiția să existe un număr suficient de candidați care îndeplinesc criteriile de selecție.

În orice caz, numărul de candidați invitați să liciteze trebuie să fie suficient pentru a se asigura o concurență reală.

Cel de-al doilea paragraf nu se aplică contractelor care implică valori foarte mici, după cum se prevede la articolul 66 alineatul (3).

Articolul 61

În cadrul procedurilor negociate, agenția negociază cu ofertanții ofertele prezentate de aceștia pentru a le adapta cerințelor stabilite în anunțul de contract menționat la articolul 55 sau în caietul de sarcini și în orice documente suplimentare, pentru identificarea ofertei celei mai avantajoase. În timpul negocierii, agenția asigură egalitatea de tratament față de toți ofertanții.

Articolul 62

(1) Regulile de organizare a unui concurs sunt puse la dispoziția celor interesați să participe. În orice caz, numărul de candidați invitați să participe trebuie să fie suficient pentru a se asigura o concurență reală.

(2) Juriul este desemnat de ordonatorul responsabil. Este alcătuit exclusiv din persoane fizice care sunt independente de participanții la concurs. În cazul în care se cere o calificare profesională specială pentru participarea la concurs, cel puțin o treime din membrii juriului trebuie să aibă aceeași calificare sau o calificare echivalentă.

Juriul dispune de autonomie în ceea ce privește exprimarea avizului său. Avizul se adoptă pe baza proiectelor prezentate cu titlu anonim de către candidați și exclusiv în conformitate cu criteriile enunțate în anunțul de concurs.

(3) Propunerile juriului, bazate pe meritele fiecărui proiect, precum și observațiile sale sunt înregistrate într-un proces-verbal semnat de membrii săi. Anonimatul candidaților se păstrează până când juriul își prezintă avizul.

(4) Autoritatea contractantă adoptă apoi o decizie, precizând numele și adresa candidatului selectat și rațiunile care au stat la baza alegerii prin raportare la criteriile enunțate în anunțul de concurs, în special dacă decizia sa diferă de propunerile avansate în avizul juriului.

Articolul 63

(1) Agenția poate recurge la procedura negociată, fără publicarea prealabilă a unui anunț:

(a) în cazul în care nu a fost prezentată nicio ofertă sau nicio ofertă corespunzătoare ca răspuns la o licitație deschisă sau la o licitație restrânsă după încheierea procedurii inițiale, cu condiția să nu fie modificate substanțial condițiile inițiale ale contractului, după cum se specifică în documentele referitoare la invitația de participare la licitație menționate la articolul 69;

(b) în cazul în care, din rațiuni tehnice sau artistice, sau din rațiuni legate de protecția drepturilor de exclusivitate, contractul nu poate fi atribuit decât unui operator economic anumit;

(c) în măsura în care este strict necesar, din rațiuni de urgență extremă rezultând din evenimente imprevizibile care nu sunt imputabile agenției și care pot pune în pericol interesele agenției, caz în care este imposibil să se respecte termenele stabilite pentru celelalte proceduri prevăzute la articolele 79, 80 și 81;

(d) în cazul în care un contract de servicii apare în urma unui concurs și, conform regulilor aplicabile, trebuie să fie atribuit candidatului declarat câștigător sau unuia dintre candidații declarați câștigători; în cazul din urmă, toți candidații declarați câștigători sunt invitați să participe la negocieri;

(e) pentru servicii și lucrări suplimentare neincluse în proiectul prevăzut inițial și nici în contractul încheiat inițial care, datorită unei situații neprevăzute și independente de autoritatea contractantă, au devenit necesare pentru execuția serviciilor sau lucrărilor, sub rezerva condițiilor enunțate la alineatul (2);

(f) pentru contracte adiționale constând din repetarea de servicii sau de lucrări similare încredințate antreprenorului căruia agenția i-a atribuit un contract anterior, cu condiția ca obiectul contractului să fie conform cu un proiect de bază și ca primul contract să fi fost atribuit pe baza unei licitații deschise sau restrânse;

(g) pentru contracte de achiziții publice de bunuri:

(i) în cazul livrărilor suplimentare destinate fie înlocuirii parțiale a furniturilor sau instalațiilor de uz curent, fie extinderii livrărilor sau instalațiilor existente, dacă schimbarea unui furnizor ar obliga autoritatea contractantă să achiziționeze echipamente cu caracteristici tehnice diferite care ar cauza incompatibilitate sau dificultăți tehnice de utilizare și întreținere disproporționate; durata unor astfel de contracte nu poate depăși trei ani;

(ii) în cazul în care produsele sunt fabricate exclusiv în scopul cercetării, experimentării, studiului sau dezvoltării, cu excepția testelor de viabilitate economică și a producției pe scară largă în scopul amortizării cheltuielilor de cercetare și dezvoltare;

(h) pentru contracte imobiliare, după prospectarea pieței locale;

(i) pentru contracte cu o valoare inferioară pragului prevăzut la articolul 66 alineatul (2).

(2) Pentru serviciile și lucrările suplimentare prevăzute la alineatul (1) litera (e), autoritatea contractantă poate recurge la procedura negociată fără publicarea prealabilă a anunțului de contract, cu condiția ca atribuirea să se facă antreprenorului care execută contractul:

(a) în cazul în care aceste contracte suplimentare nu pot fi separate din punct de vedere tehnic sau economic de contractul principal fără a cauza inconveniente majore autorității contractante sau

(b) în cazul în care aceste servicii sau lucrări, deși pot fi separate de execuția contractului inițial, sunt strict necesare pentru finalizarea sa.

Valoarea cumulată a contractelor adiționale nu poate depăși 50 % din valoarea contractului inițial.

(3) În cazurile enunțate la alineatul (1) litera (f), opțiunea recurgerii la procedura negociată este indicată de îndată ce primul contract este pus la concurs, iar valoarea totală estimată a contractelor adiționale este luată în considerare la calcularea pragurilor menționate la articolul 68. Această procedură nu poate fi aplicată decât pe o perioadă de trei ani de la încheierea contractului inițial.

Articolul 64

(1) Agenția poate recurge la procedura negociată după publicarea unui anunț de contract în următoarele cazuri:

(a) în eventualitatea depunerii unor oferte care sunt în neregulă sau inacceptabile, în special în raport cu criteriile de selecție sau de atribuire, ca răspuns la o licitație deschisă sau restrânsă care a fost încheiată, cu condiția să nu fie modificate substanțial condițiile inițiale ale contractului, după cum se specifică în documentele referitoare la invitația de participare la licitație menționate la articolul 69;

(b) pentru contracte de servicii și de lucrări, în situații excepționale când natura serviciilor sau lucrărilor sau riscurile care le însoțesc nu permit fixarea prealabilă și globală a prețului de către ofertant;

(c) dacă, în special în domeniul serviciilor financiare și al serviciilor intelectuale, serviciul care urmează să fie achiziționat este de o asemenea natură încât specificațiile contractuale nu pot fi stabilite cu destulă precizie pentru a permite atribuirea contractului prin selectarea celei mai bune oferte în conformitate cu regulile care guvernează licitația deschisă sau cea restrânsă;

(d) pentru contractele de lucrări, dacă lucrările sunt executate exclusiv în scopul cercetării, experimentării sau dezvoltării și nu în scopul asigurării rentabilității sau recuperării cheltuielilor de cercetare și de dezvoltare;

(e) pentru contractele de servicii prevăzute în anexa 1B la Directiva 92/50/CEE, sub rezerva dispozițiilor din articolul 63 alineatul (1) punctul (i).

(2) În cazurile prevăzute la alineatul (1) litera (a), agenția poate să nu publice un anunț de contract dacă include în procedura negociată pe toți ofertanții care îndeplinesc criteriile de selecție și care, în cursul procedurii anterioare, au depus oferte în conformitate cu cerințele procedurii de achiziții publice.

Articolul 65

(1) Invitația de manifestare a interesului constituie un mod de preselecție a candidaților care vor fi invitați să prezinte oferte ca răspuns la viitoare licitații restrânse pentru contracte cu o valoare de cel puțin 50 000 EUR, sub rezerva dispozițiilor din articolele 63 sau 64.

(2) Lista întocmită în urma invitației de manifestare a interesului este valabilă cel mult trei ani de la data la care anunțul prevăzut la articolul 56 alineatul (1) litera (a) este transmis Oficiului pentru Publicații Oficiale ale Comunităților Europene. Orice persoană interesată poate depune o cerere în orice moment al perioadei de valabilitate a listei, cu excepția ultimelor trei luni ale acestei perioade.

(3) În cazul în care urmează să fie atribuit un contract specific, autoritatea contractantă invită fie toți candidații înscriși pe listă, fie numai pe unii dintre aceștia, pe baza unor criterii de selecție obiective și nediscriminatorii proprii contractului, să prezinte o ofertă.

Articolul 66

(1) Se poate recurge la licitație restrânsă cu consultarea a cel puțin cinci candidați, fără o invitație de manifestare a interesului, pentru contracte cu o valoare de maximum 50 000 EUR, sub rezerva dispozițiilor din articolele 63 sau 64.

(2) Procedura negociată cu cel puțin trei candidați poate fi utilizată pentru contracte cu o valoare de maximum 13 800 EUR.

(3) Contractele cu o valoare de maximum 1 050 EUR pot fi atribuite pe baza unei singure oferte, în cadrul unei proceduri negociate.

(4) Plățile efectuate din conturi de avans sau pentru cheltuieli de comunicare angajate de agenție pot consta pur și simplu din plata costurilor pe bază de facturi, fără acceptarea prealabilă a unei oferte, dacă cheltuielile nu depășesc valoarea de 200 EUR.

Articolul 67

Pragurile pentru publicarea unui anunț de preinformare sunt următoarele:

(a) 750 000 EUR pentru contractele de livrări și servicii prezentate în anexa IA la Directiva 92/50/CEE;

(b) 5 923 624 EUR pentru contracte de lucrări.

Articolul 68

Pragurile prevăzute la articolul 39 sunt următoarele:

(a) 154 014 EUR pentru contractele de livrări și servicii enunțate în anexa IA la Directiva 92/50/CEE, cu excepția contractelor de cercetare și dezvoltare menționate la categoria 8 din respectiva anexă;

(b) 200 000 EUR pentru contractele de servicii enunțate în anexa IB la Directiva 92/50/CEE și pentru contractele de cercetare și dezvoltare menționate la categoria 8 din anexa IA la respectivul regulament;

(c) 5 923 624 EUR pentru contracte de lucrări.

Articolul 69

(1) Documentele aferente invitației de participare la invitație includ cel puțin:

(a) invitația de a depune o ofertă sau de a negocia;

(b) caietul de sarcini anexat, la care se adaugă condițiile generale aplicabile contractelor;

(c) modelul de contract.

Documentele aferente invitației de participare la licitație conțin o trimitere la măsurile de publicitate luate conform articolelor 55-58.

(2) Invitația de participare la licitație precizează cel puțin:

(a) normele de depunere și prezentare a ofertelor, în special data și ora limită de prezentare, eventualele cerințe legate de completarea formularului-tip de răspuns, documentele care trebuie anexate, inclusiv cele care dovedesc capacitatea financiară, economică, tehnică și profesională, prevăzute la articolul 74, precum și adresa la care acestea trebuie trimise;

(b) faptul că prezentarea ofertei implică acceptarea caietului de sarcini și a caietului de condiții generale prevăzute la alineatul (1) aferente ofertei și că această prezentare creează obligații antreprenorului căruia i se atribuie contractul, în timpul execuției acestuia;

(c) perioada de valabilitate a ofertei, în timpul căreia aceasta nu poate fi modificată;

(d) interdicția oricărui contact între autoritatea contractantă și ofertant în timpul desfășurării procedurii, exceptând, în mod excepțional și dacă se prevede o vizită la fața locului, stabilirea condițiilor acestei vizite.

(3) Caietul de sarcini specifică cel puțin:

(a) criteriile de excludere și criteriile de selecție aplicabile contractului, exceptând cazurile de licitație restrânsă și procedurile negociate cu publicarea prealabilă a unui anunț prevăzute la articolul 64; în aceste cazuri, criteriile menționate apar numai în anunțul de contract sau în invitația de manifestare a interesului;

(b) criteriile de atribuire și ponderarea lor relativă, dacă aceasta nu se precizează în anunțul de contract;

(c) specificațiile tehnice prevăzute la articolul 70;

(d) cerințele minime pe care trebuie să le respecte variantele în procedurile prevăzute la articolul 77 alineatul (2), conform cărora contractul se atribuie pe baza ofertei celei mai avantajoase, în cazul în care autoritatea contractantă nu a precizat în anunțul de contract că astfel de variante nu sunt permise;

(e) aplicarea Protocolului privind privilegiile și imunitățile sau, după caz, a Convenției de la Viena privind relațiile diplomatice sau relațiile consulare;

(f) modalitățile de dovedire a accesului la contracte, după cum se prevede la articolul 73.

(4) Modelul de contract precizează în special:

(a) penalizările pentru neîndeplinirea clauzelor sale;

(b) datele care trebuie prezentate în facturi sau în documentele justificative pertinente;

(c) legea aplicabilă contractului și instanța competentă pentru judecarea litigiilor.

(5) Agenția poate cere informații de la ofertant cu privire la orice parte a contractului pe care ofertantul intenționează să o subcontracteze unor terți și cu privire la identitatea subcontractanților.

Articolul 70

(1) Specificațiile tehnice permit egalitatea de acces a candidaților și ofertanților și nu au ca efect crearea de obstacole nejustificate în calea unei licitații concurențiale. Specificațiile definesc caracteristicile pe care trebuie să le prezinte un produs, serviciu, material sau lucrare în raport cu utilizarea destinată acestora de către autoritatea contractantă.

(2) Caracteristicile prevăzute la alineatul (1) includ:

(a) nivelurile de calitate;

(b) performanța de mediu;

(c) proiectarea pentru toate cerințele, inclusiv accesibilitate pentru persoanele cu handicap;

(d) nivelurile și procedurile de evaluare a conformității;

(e) adecvarea pentru utilizare;

(f) siguranța sau dimensiunile, inclusiv, pentru furnituri, denumirea comercială și instrucțiunile de utilizare, iar pentru toate contractele, terminologia, simbolurile, testarea și metodele de testare, ambalajul, marcarea și etichetarea, procedurile și metodele de producție;

(g) pentru contractele de lucrări, procedurile referitoare la asigurarea calității, precum și normele de proiectare și calcul al prețului de cost, condițiile de încercare, control și recepție a lucrărilor și metodele sau tehnicile de construcție și toate celelalte condiții tehnice pe care autoritatea contractantă le poate impune prin reglementări generale sau specifice în ce privește lucrările terminate și materialele sau subansamblele pe care acestea le implică.

(3) Specificațiile tehnice se definesc după cum urmează:

(a) prin referință la standardele europene, sau la acordurile tehnice europene sau la specificațiile tehnice comune, dacă acestea există, la standardele internaționale sau la alte materiale de referință tehnice elaborate de organisme europene de standardizare sau, în lipsa acestora, echivalentele lor naționale. Fiecare referință este urmată de expresia „sau echivalent” sau

(b) în termeni de performanțe sau de cerințe funcționale; acestea sunt precizate într-un mod destul de detaliat pentru a permite ofertanților să stabilească obiectul contractului iar agenției să atribuie contractul sau

(c) o combinație a acestor două metode.

(4) În cazul în care agenția recurge la posibilitatea de a se referi la specificațiile prevăzute la alineatul (3) litera (a), ea nu poate respinge o ofertă pe motiv că aceasta nu este conformă cu aceste specificații dacă ofertantul sau candidatul dovedește autorității contractante, prin orice mijloc adecvat, că oferta îndeplinește de o manieră echivalentă cerințele fixate.

(5) În cazul în care agenția recurge la posibilitatea prevăzută la alineatul (3) litera (b) de a prescrie specificații în ceea ce privește performanțele sau cerințele funcționale, ea nu poate respinge o ofertă care este conformă cu un standard național care transpune un standard european, cu un aviz tehnic european sau o specificație tehnică comună, un standard internațional sau un material tehnic de referință elaborat de un organism european de standardizare, dacă aceste specificații se referă la performanțele necesare sau la cerințele funcționale.

(6) Cu excepția cazurilor excepționale, justificate corespunzător de obiectul contractului, aceste specificații nu pot menționa o anumită marcă sau sursă, sau un proces specific, sau mărci comerciale, brevete sau o origine sau producție specifică care ar putea avea ca efect favorizarea sau eliminarea anumitor produse sau operatori economici. În cazul în care nu este posibil să se prezinte o descriere suficient de amănunțită și inteligibilă a obiectului contractului, referința este urmată de cuvintele „sau echivalent”.

Articolul 71

(1) Documentele aferente invitației de participare la licitație trebuie să specifice clar dacă trebuie fixat un preț ferm, nerevizuibil.

(2) În caz contrar, documentele aferente invitației de participare la licitație prevăd condițiile și/sau formulele de revizuire a prețurilor în cursul execuției contractului. În astfel de cazuri, autoritatea contractantă ia în special în considerare următoarele:

(a) obiectul unei proceduri de achiziții publice și conjunctura economică în care aceasta are loc;

(b) tipul și durata sarcinilor și a contractului;

(c) interesele sale financiare.

Articolul 72

(1) Fără a aduce atingere penalizărilor prevăzute în contract, candidații sau ofertanții și antreprenorii care s-au făcut vinovați de declarații false sau în cazul cărora s-a constatat că nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale de o manieră gravă în cadrul unei proceduri de achiziții publice anterioare sunt excluși de la toate contractele și subvențiile acordate de la bugetul general al agenției pe o perioadă maximă de doi ani de la data când s-a constatat abaterea, confirmată după o procedură contradictorie cu antreprenorul.

Această perioadă poate fi prelungită la trei ani în cazul unei recidive în cursul următorilor cinci ani de la prima abatere.

Ofertanții sau candidații care s-au făcut vinovați de declarații false primesc de asemenea penalizări financiare reprezentând 2 până la 10 % din valoarea totală a contractului în curs de atribuire.

Antreprenorii în cazul căror s-a stabilit că nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale de o manieră gravă primesc penalizări financiare reprezentând 2 până la 10 % din valoarea totală a contractului respectiv.

Această rată poate crește la 4 până la 20 % în cazul unei recidive produse în următorii cinci ani de la comiterea primei abateri.

(2) În cazurile prevăzute la articolul 43 alineatul (1) literele (a), (c) și (d), candidații sau ofertanții sunt excluși de la toate contractele și subvențiile pe o perioadă maximă de doi ani de la data constatării abaterii, confirmată după o procedură contradictorie cu antreprenorul.

În cazurile prevăzute la articolul 43 alineatul (1) literele (b) și (e), candidații sau ofertanții sunt excluși de la toate contractele și subvențiile pe o perioadă maximă de patru ani de la data notificării hotărârii judecătorești.

Aceste perioade pot fi prelungite la cinci ani în cazul unei recidive produse în următorii cinci ani de la comiterea primei abateri sau de la pronunțarea primei hotărâri judecătorești.

(3) Cazurile prevăzute la articolul 43 alineatul (1) litera (e) includ:

(a) cazurile de fraudă prevăzute la articolul 1 din Convenția privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene, redactată în baza actului Consiliului din 26 iulie 1995 ([1]);

(b) cazurile de corupție prevăzute la articolul 3 din Convenția privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene, redactată în baza Actului Consiliului din 26 mai 1997 ([2]);

(c) cazurile de participare la o organizație criminală, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (1) din Acțiunea comună 98/733/JAI a Consiliului din 21 decembrie 1998 privind incriminarea participării la o organizație criminală în statele membre ale Uniunii Europene ([3]);

(d) cazurile de spălare a banilor, astfel cum sunt definite la articolul 1 din Directiva 91/308/CEE a Consiliului din 10 iunie 1991 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor ([4]).

Articolul 73

(1) Autoritatea contractantă acceptă, ca dovadă suficientă că ofertantul sau candidatul nu se află într-una din situațiile descrise la articolul 43 alineatul (1) literele (a), (b) sau (e), prezentarea unui extras recent al cazierului judiciar sau, în absența acestuia, un document echivalent recent eliberat de o autoritate judiciară sau administrativă din țara de origine sau de proveniență, din care rezultă că aceste cerințe sunt îndeplinite.

(2) Autoritatea contractantă acceptă, ca dovadă suficientă că ofertantul sau candidatul nu se află într-una din situațiile descrise la articolul 43 alineatul (1) litera (d), un certificat recent eliberat de autoritatea responsabilă din țara respectivă.

În cazul în care nu se eliberează un astfel de certificat în țara respectivă, acesta poate fi înlocuit de o declarație sub jurământ sau, în lipsa acesteia, o declarație solemnă făcută de partea interesată în fața unei autorități judiciare sau administrative, a unui notar sau a unui organism profesional calificat din țara sa de origine sau de proveniență.

(3) În funcție de legislația națională a țării de stabilire a ofertantului sau a candidatului, documentele prevăzute la alineatele (1) și (2) privesc persoane juridice și/sau persoane fizice inclusiv, în cazul în care se consideră necesar de către autoritatea contractantă, directori de societăți și orice persoană cu puteri de reprezentare, de decizie sau control în raport cu candidatul sau ofertantul.

Articolul 74

(1) Agenția stabilește criterii de selecție clare și nediscriminatorii.

(2) Următoarele criterii se aplică oricărei proceduri de achiziții publice:

(a) admisibilitatea ofertantului sau a candidatului de a participa la procedură, după verificarea posibilelor temeiuri de excludere prevăzute la articolele 43 și 44;

(b) criteriile de evaluare a capacității sale financiare, economice, tehnice și profesionale. Autoritatea contractantă poate stabili niveluri minime de capacitate sub care nu poate selecta candidați.

(3) Oricărui ofertant sau candidat i se poate cere să dovedească că are autorizarea să execute contractul conform dreptului național, lucru dovedit prin înscrierea în registrul comerțului sau registrul profesional, sau de o declarație sub jurământ sau certificat, apartenența la o organizație specifică, autorizare expresă, sau înscrierea în registrul VAT.

(4) Agenția precizează în anunțul de contract sau în invitația de manifestare a interesului sau în invitația de prezentare a unei oferte, referințele alese pentru a verifica situația financiară sau capacitatea juridică a ofertanților sau a candidaților.

(5) Informațiile cerute de autoritatea contractantă ca dovadă a capacității financiare, economice, tehnice și profesionale a candidatului sau ofertantului nu pot depăși obiectul contractului și țin cont de interesele legitime ale operatorilor economici în ceea ce privește în special apărarea secretelor tehnice și comerciale ale firmei.

([1]) JO C 316, 27.11.1995, p. 48.
([2]) JO C 195, 25.6.1997, p. 1.
([3]) JO L 351, 29.12.1998, p. 1.
([4]) JO L 166, 28.6.1991, p. 77, directivă astfel cum a fost modificată prin Directiva 2001/97/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 344, 28.12.2001, p. 76).

Articolul 75

(1) Capacitatea economică și financiară poate fi dovedită de unul sau mai multe din următoarele documente:

(a) declarații corespunzătoare de la bănci sau dovezi de încheiere a unei asigurări contra riscurilor profesionale;

(b) prezentarea de bilanțuri sau de extrase de bilanțuri pentru cel puțin ultimele două exerciții încheiate, în cazul în care publicarea bilanțului este cerută de dreptul societăților comerciale din țara în care este stabilit operatorul economic;

(c) o declarație privind cifra de afaceri globală și cifra de afaceri referitoare la lucrările, livrările sau serviciile reglementate de contract în cursul unei perioade care să nu depășească ultimele trei exerciții financiare.

(2) În cazul în care, dintr-o cauză excepțională pe care autoritatea contractantă o consideră justificată, ofertantul sau candidatul nu este în măsură să furnizeze referințele cerute de autoritatea contractantă, acesta își poate demonstra capacitatea economică și financiară prin orice alt mijloc considerat adecvat de către autoritatea contractantă.

(3) Un operator economic poate, dacă este cazul și pentru un contract specific, să se bazeze pe capacitățile altor entități, indiferent de natura juridică a legăturilor dintre el și aceste entități. În acest caz, el trebuie să dovedească autorității contractante că va dispune de resursele necesare pentru execuția contractului, de exemplu prin prezentarea unui angajament din partea acestor entități de a pune resursele la dispoziția sa.

Articolul 76

(1) Capacitatea tehnică și profesională a operatorilor economici este evaluată și verificată în conformitate cu alineatele (2) și (3). În procedurile de achiziții publice având ca obiect furnituri și necesitând lucrări de amplasament sau de instalare, prestarea de servicii și/sau executarea de lucrări, această capacitate se evaluează ținând cont, în special, de cunoștințele de specialitate (*know-how*), eficiența, experiența și fiabilitatea lor.

(2) Capacitatea tehnică și profesională a prestatorului de servicii sau a antreprenorului poate fi dovedită, în funcție de natura, cantitatea sau dimensiunea și scopul furniturilor, serviciilor sau lucrărilor care urmează să fie furnizate, pe baza următoarelor documente:

(a) titluri oficiale referitoare la studii și calificări profesionale ale prestatorului de servicii sau ale antreprenorului și/sau ale personalului său de conducere și, în special, ale persoanei sau persoanelor responsabile pentru prestarea serviciilor sau executarea lucrărilor;

(b) o listă:

(i) a principalelor servicii prestate și livrărilor de furnituri efectuate în ultimii trei ani, cu indicarea valorilor lor, a datelor și a beneficiarilor, publici sau privați;

(ii) a lucrărilor efectuate în ultimii cinci ani, cu indicarea valorilor lor, a datei și locului. Lista celor mai importante lucrări este însoțită de certificate de bună execuție, specificând dacă au fost efectuate la standarde profesionale și dacă au fost duse la bun sfârșit;

(c) o descriere a echipamentelor tehnice, a instrumentelor și instalațiilor care urmează să fie utilizate de prestatorul de servicii sau de antreprenor pentru execuția unui contract de servicii sau de lucrări;

(d) o descriere a măsurilor adoptate pentru a se asigura calitatea furniturilor și a serviciilor, precum și o descriere a mijloacelor de studiu și cercetare de care dispune prestatorul de servicii sau antreprenorul;

(e) o indicare a tehnicienilor sau a organismelor tehnice implicate, indiferent dacă aparțin direct sau nu prestatorului de servicii sau antreprenorului, în special a celor responsabili pentru controlul calității;

(f) în ce privește furniturile: eșantioane, descrieri și/sau fotografii autentice și/sau certificate întocmite de institute sau agenții oficiale pentru controlul calității, a căror competență este recunoscută și atestând conformitatea produselor cu specificațiile sau standardele în vigoare;

(g) o declarație indicând cifra medie anuală a forței de muncă și numărul personalului de conducere al prestatorului de servicii sau ale antreprenorului în ultimii trei ani;

(h) o indicare a proporției din contract pe care prestatorul de servicii sau antreprenorul are eventual intenția de a o subcontracta.

În cazul în care serviciile sau furniturile prevăzute la litera (b) punctul (i) sunt furnizate agenției, dovada efectuării acestei operații va fi sub formă de certificate emise sau contrasemnate de autoritatea responsabilă.

(3) În cazul în care serviciile sau produsele care urmează să fie furnizate sunt complexe sau, în mod excepțional, trebuie să răspundă unui scop special, capacitatea tehnică și profesională poate fi dovedită printr-un control efectuat de autoritatea contractantă sau, în numele său, de un organism oficial responsabil al țării în care este stabilit prestatorul de servicii sau antreprenorul, sub rezerva acordului acestui organism. Acest control are ca obiect capacitatea tehnică și capacitatea de producție a prestatorului de servicii sau a antreprenorului și, dacă este necesar, mijloacele sale de studiu și de cercetare, precum și măsurile de control al calității.

(4) Prestatorul de servicii sau antreprenorul poate, dacă este cazul și pentru un contract specific, să se bazeze pe capacitățile altor entități, indiferent de natura juridică a legăturilor dintre el și aceste entități. În acest caz, el trebuie să dovedească autorității contractante că va dispune de resursele necesare pentru execuția contractului, de exemplu prin prezentarea unui angajament din partea acestor entități de a pune resursele la dispoziția sa.

Articolul 77

(1) Există două modalități de atribuire a contractelor:

(a) prin adjudecare, în acest caz contractul fiind atribuit ofertei care prezintă cel mai scăzut preț, satisfăcând în același timp condițiile stabilite;

(b) prin atribuire ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic.

(2) Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic este cea care prezintă cel mai bun raport calitate-preț, ținând cont de criteriile justificate de obiectul contractului, precum prețul cerut, valoarea tehnică, caracteristicile estetice și funcționale, caracteristicile de mediu, costurile curente, rentabilitatea, termenul de execuție sau de livrare, service post-garanție și asistența tehnică.

(3) Autoritatea contractantă specifică în anunțul de contract sau în caietul de sarcini ponderarea relativă pe care o va aplica fiecărui criteriu pentru stabilirea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic.

Ponderarea aplicată prețului în raport cu celelalte criterii nu trebuie să ducă la neutralizarea prețului la selectarea antreprenorului.

Dacă, în cazuri excepționale, ponderarea este imposibilă din punct de vedere tehnic, în special din cauza obiectului contractului, autoritatea contractantă precizează numai ordinea descrescătoare a importanței de aplicare a criteriilor.

Articolul 78

(1) În cazul în care, pentru un contract dat, ofertele par a fi anormal de scăzute, înainte de a respinge aceste oferte pentru acest singur motiv autoritatea contractantă cere în scris informații cu privire la elementele constitutive ale ofertei pe care le consideră pertinente și verifică aceste elemente constitutive, după audierea corespunzătoare a părților, ținând seama de explicațiile primite.

Autoritatea contractantă poate, în special, să ia în considerare explicații referitoare la următoarele:

(a) economia procesului de fabricație, a prestării de servicii sau a metodei de construcție;

(b) soluțiile tehnice adoptate sau condițiile extrem de favorabile de care dispune ofertantul;

(c) originalitatea ofertei.

(2) În cazul în care autoritatea contractantă constată că o ofertă este anormal de scăzută ca urmare a unui ajutor acordat de stat, aceasta poate respinge oferta exclusiv pentru acest motiv numai dacă ofertantul nu este în măsură să dovedească, într-un termen rezonabil stabilit de autoritatea contractantă, că ajutorul respectiv a fost acordat cu titlu definitiv și în conformitate cu procedurile și deciziile specificate în normele comunitare privind ajutoarele de stat.

Articolul 79

(1) Termenele pentru primirea ofertelor și cererilor de participare, fixate în zile calendaristice de către agenție, sunt suficient de lungi pentru a permite părților interesate să dispună de un termen rezonabil și adecvat pentru întocmirea și prezentarea ofertelor lor, ținând seama în special de complexitatea contractului sau de necesitatea unei vizite la locație sau de consultarea la fața locului a documentelor anexate la caietul de sarcini.

(2) În licitațiile deschise, termenul minim pentru primirea ofertelor este de 52 de zile de la data la care este transmis anunțul de contract.

(3) În licitațiile restrânse și în procedurile negociate în care se publică un anunț de contract, termenul pentru primirea cererilor de participare este de minimum 37 de zile de la data la care este transmis anunțul de contract.

În licitațiile restrânse pentru contracte de valori situate peste pragurile fixate la articolul 68, termenul pentru primirea ofertelor este de minimum 40 de zile de la data la care este transmisă invitația de participare la licitație.

În licitațiile restrânse prevăzute la articolul 65, termenul pentru primirea ofertelor este de minimum 21 de zile de la data la care este transmisă invitația de participare la licitație.

(4) În cazul în care agenția, în conformitate cu dispozițiile din articolul 55, a transmis spre publicare un anunț de preinformare conținând toate informațiile cerute în anunțul de contract într-un termen minim de 52 de zile și un termen maxim de 12 luni înaintea datei de transmitere a anunțului de contract, termenul pentru primirea ofertelor poate fi redus ca regulă generală la 36 de zile, dar în nici un caz nu poate fi mai scurt de 22 de zile de la data transmiterii anunțului de contract, în cazul licitațiilor deschise, sau poate fi redus la 26 de zile de la data transmiterii invitației de prezentare a unei oferte, în cazul licitațiilor restrânse.

Articolul 80

(1) Cu condiția ca cererea să fi fost depusă în timp util înaintea datei-limită pentru prezentarea ofertelor, caietele de sarcini și documentele suplimentare se transmit tuturor operatorilor economici care au solicitat un caiet de sarcini sau și-au manifestat interesul de a prezenta o ofertă, în termen de șase zile calendaristice de la primirea solicitării.

(2) Cu condiția ca cererea să fi fost făcută în timp util, informațiile suplimentare referitoare la caietele de sarcini se comunică simultan tuturor operatorilor economici care au solicitat un caiet de sarcini sau și-au manifestat interesul de a prezenta o ofertă în termen de maximum șase zile înaintea datei-limită pentru primirea ofertelor sau, în cazul solicitărilor de informații primite în mai puțin de opt zile calendaristice înaintea datei-limită pentru primirea ofertelor, de îndată ce este posibil după primirea solicitării.

(3) În cazul în care, dintr-un motiv oarecare, caietul de sarcini și documentele sau informațiile suplimentare nu pot fi furnizate în termenele prevăzute la alineatele (1) și (2) sau în cazul în care ofertele nu pot fi întocmite decât în urma unei vizite la locație sau după consultarea la fața locului a documentelor anexate la caietul de sarcini, termenele pentru primirea ofertelor prevăzute la articolul 79 se prelungesc pentru a permite tuturor operatorilor economici să ia cunoștință de toate informațiile necesare pentru întocmirea ofertelor. Această prelungire face obiectul unei publicități adecvate, în conformitate cu articolele 55-58.

(4) În cazul în care toate documentele de invitație la participarea la licitație sunt accesibile în mod liber, complet și direct prin mijloace electronice, anunțul de contract menționat la articolul 55 alineatul (3) furnizează adresa Internet la care aceste documente pot fi consultate.

În astfel de cazuri, orice documente și informații suplimentare devin la rândul lor accesibile în mod liber, complet și direct pentru toți operatorii economici care au solicitat un caiet de sarcini sau și-au manifestat interesul de a prezenta o ofertă.

Articolul 81

(1) În cazul în care o situație de urgență, motivată în mod corespunzător, face ca termenele prevăzute la articolul 79 alineatul (3) să devină impracticabile, agenția poate fixa următoarele termene, exprimate în zile calendaristice:

(a) un termen pentru primirea de cereri de participare, care nu poate fi mai mic de 15 zile de la data la care a fost transmis anunțul de contract;

(b) un termen pentru primirea de oferte, care nu poate fi mai mic de 10 zile de la data invitației de participare la licitație.

(2) Cu condiția ca solicitarea să fi fost prezentată în timp util, informațiile suplimentare referitoare la caietul de sarcini sunt comunicate tuturor candidaților în cel mult patru zile calendaristice înaintea termenului de primire a ofertelor.

Secțiunea 3

Prelucrarea ofertelor și cererilor de participare

Articolul 82

(1) Cererile de participare se prezintă prin scrisoare, fax sau poștă electronică; cererile prezentate prin fax sau poștă electronică sunt confirmate prin scrisoare înaintea expirării termenelor prevăzute la articolul 79.

(2) Ofertanții își pot prezenta ofertele:

(a) prin poștă, în acest caz documentele de invitație de participare la licitație specifică faptul că data relevantă urmează să fie data expedierii prin scrisoare recomandată, după cum reiese din ștampila poștei sau

(b) prin depunere la sediul agenției de către ofertant în persoană sau de către un reprezentant al acestuia, inclusiv prin mesagerie; în acest scop, documentele de invitație de participare la licitație precizează, în afara informațiilor menționate la articolul 69 alineatul (2) litera (a), serviciile la care urmează să fie remise ofertele contra unei chitanțe semnate și datate.

(3) Pentru menținerea secretului și evitarea oricăror dificultăți în cazul în care ofertele sunt expediate prin poștă, invitația de participare la licitație trebuie să includă următoarea mențiune:

„Ofertele trebuie să fie depuse într-un plic sigilat, care la rândul său să fie introdus într-un al doilea plic sigilat. Pe plicul interior trebuie să fie înscrise, pe lângă denumirea serviciului căruia îi este adresat, după cum se indică în invitația de participare la licitație, cuvintele Invitație de participare la licitație - A nu se deschide de către serviciul de poștă. În cazul în care se folosesc plicuri autocolante, acestea trebuie sigilate cu bandă adezivă iar expeditorul trebuie să se semneze de-a latul benzii".

Articolul 83

(1) Toate cererile de participare și ofertele care îndeplinesc cerințele prevăzute la articolul 82 alineatele (1) și (2) se deschid.

(2) În cazul în care valoarea unui contract depășește pragul prevăzut la articolul 66 alineatul (2), ordonatorul responsabil numește un comitet de deschidere a ofertelor.

Comitetul este alcătuit din cel puțin trei persoane reprezentând cel puțin două entități organizaționale ale agenției fără nicio legătură ierarhică între ele. Aceste persoane evită orice situație de conflict de interese.

(3) Unul sau mai mulți membri ai comitetului de deschidere parafează documentele care atestă data și ora expedierii fiecărei oferte.

Ei parafează, de asemenea:

(a) ori fiecare pagină a ofertei ori

(b) pagina-copertă și paginile care conțin detaliile financiare ale fiecărei oferte, integritatea ofertei inițiale fiind garantată prin orice tehnică adecvată utilizată de un serviciu care este independent de serviciul ordonator.

În cazul în care contractul este atribuit prin adjudecare, în conformitate cu articolul 77 alineatul (1) litera (a), prețurile menționate în ofertele care îndeplinesc cerințele sunt făcute publice.

Membrii comitetului semnează procesul-verbal de deschidere a ofertelor primite, care identifică acele oferte care îndeplinesc cerințele și pe cele care nu le îndeplinesc, precizând temeiurile de respingere a ofertelor pentru neconformitate, prin referință la metodele de prezentare a ofertelor prevăzute la articolul 82.

Articolul 84

(1) Toate cererile de participare și ofertele declarate ca îndeplinind cerințele sunt evaluate și clasificate de un comitet de evaluare pe baza criteriilor de excludere, selecție și atribuire anunțate în prealabil.

Comitetul de evaluare este numit de ordonatorul responsabil pentru a da un aviz consultativ pentru contractele cu o valoare peste pragul menționat la articolul 66 alineatul (2).

(2) Comitetul de evaluare este alcătuit din cel puțin trei persoane reprezentând cel puțin două entități organizaționale ale agenției fără nicio legătură ierarhică între ele. Aceste persoane evită orice situație de conflict de interese. Comitetul de evaluare poate avea aceiași membri ca și comitetul de deschidere a ofertelor.

(3) Cererile de participare și ofertele care nu îndeplinesc toate cerințele esențiale menționate în documentele justificative pentru invitațiile de participare la licitație sau cerințele specifice prevăzute acolo sunt eliminate.

Cu toate acestea, comitetul de evaluare poate cere candidaților sau ofertanților să completeze sau să clarifice documentele justificative prezentate în legătură cu criteriile de excludere și selecție, în termenul pe care îl stabilește.

(4) În cazul ofertelor anormal de scăzute menționate la articolul 78, comitetul de evaluare cere informații pertinente privind alcătuirea ofertei.

Articolul 85

Prezentele dispoziții financiare nu afectează măsurile existente adoptate de statele membre în temeiul articolului 296 TCE sau al articolului 4 din Directiva 92/50/CEE, articolului 2 din Directiva 93/36/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 de coordonare a procedurilor pentru atribuirea contractelor de achiziții publice [1] sau al articolului 2 din Directiva 93/37/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor pentru atribuirea contractelor de achiziții publice de lucrări [2].

TITLUL IV

CONTROLUL, AUDITUL ȘI PREZENTAREA CONTURILOR

Articolul 86

La fiecare trei luni, directorul prezintă Comitetului Director un raport privind execuția veniturilor și cheltuielilor în cursul celor trei luni precedente și de la începutul exercițiului financiar.

Articolul 87

(1) După încheierea fiecărui exercițiu financiar se efectuează un audit extern al veniturilor și cheltuielilor administrate de agenție.

(2) De asemenea, la propunerea directorului sau a unui stat membru, Comitetul Director poate în orice moment să desemneze auditori externi, stabilind atribuțiile și condițiile de angajare ale acestora.

(3) În vederea efectuării auditurilor externe, se înființează un colegiu de auditori, alcătuit din șase membri. În fiecare an, Comitetul Director numește doi membri pentru un mandat de trei ani, care nu se reînnoiește, din rândul candidaților propuși de statele membre. Candidații trebuie să fie membri ai unui organism național de audit dintr-un stat membru și să ofere garanții suficiente de securitate și independență. Aceștia trebuie să fie disponibili pentru exercitarea atribuțiilor în numele agenției, după cum este necesar. În exercitarea acestor atribuții:

(a) membrii colegiului continuă să fie remunerați de organismul lor de audit de origine și nu primesc de la agenție decât rambursarea cheltuielilor lor de misiune pe o bază identică cu cea prevăzută de normele aplicabile funcționarilor Comunităților Europene de grad echivalent;

(b) ei nu pot solicita și nici primi instrucțiuni decât din partea Comitetului Director; în cadrul mandatului său de audit, Colegiul auditorilor și membrii săi sunt complet independenți și singurii răspunzători de efectuarea auditului extern;

(c) nu răspund de activitatea lor decât în fața Comitetului Director;

(d) ei verifică dacă veniturile și cheltuielile administrate de agenție au fost efectuate în conformitate cu legislația aplicabilă și principiile bunei gestiuni financiare, dacă sunt conforme cu principiile de economie, eficiență și eficacitate.

(4) În fiecare an, colegiul auditorilor își alege președintele pentru următorul exercițiu financiar. Adoptă normele aplicabile auditurilor efectuate de membrii săi în conformitate cu cele mai înalte standarde internaționale. Colegiul auditorilor aprobă rapoartele de audit întocmite de membrii săi înainte ca acestea să fie transmise directorului și Comitetului Director.

(5) Persoanele responsabile cu realizarea auditului veniturilor și cheltuielilor agenției trebuie, înaintea executării acestei atribuții, să primească autorizație de acces la informațiile clasificate până cel puțin la nivelul „secret UE" deținute de Consiliu sau, după caz, o autorizație echivalentă din partea unui stat membru. Aceste persoane garantează respectarea confidențialității informațiilor și protecția datelor de care iau cunoștință în cursul activității lor de efectuare a auditului, în conformitate cu normele aplicabile acestor informații și date.

(6) Persoanele responsabile cu realizarea auditului veniturilor și cheltuielilor agenției au acces fără întârziere și fără preaviz la documentele și la conținutul oricărui suport de date referitoare la aceste venituri și cheltuieli, precum și la locațiile unde sunt păstrate aceste documente și suporturi. Ele pot face copii. Personale implicate în execuția veniturilor și cheltuielilor acordă directorului și persoanelor responsabile cu realizarea auditului acestor venituri și cheltuieli asistența necesară pentru îndeplinirea sarcinii lor. Costul auditurilor realizate de auditori se pune în sarcina bugetului general al agenției.

---

[1] JO L 199, 9.8.1993, p. 1, directivă abrogată prin Directiva 2004/18/CE.

[2] JO L 199, 9.8.1993, p. 54, directivă abrogată prin Directiva 2004/18/CE.

Articolul 88

(1) Până la data de 31 martie consecutivă încheierii exercițiului financiar, directorul, cu asistență din partea contabilului, întocmește și prezintă colegiului auditorilor pentru examinare și aviz proiectul contului anual de gestiune, proiectul bilanțului anual precum și un proiect al raportului de activitate.

(2) Contul anual de gestiune distinge pentru fiecare buget gestionat de alocările agenției, cheltuielile angajate și achitate, precum și veniturile diverse și veniturile provenind de la statele membre și de la alte părți. Bilanțul indică la activ toate activele aparținând agenției, luând în considerare deprecierea lor și eventualele pierderi sau dezafectări, iar la pasiv rezervele.

(3) Colegiul auditorilor emite un aviz și observații cu privire la documentele prevăzute la alineatul (2) până la data de 15 iunie consecutivă încheierii exercițiului financiar.

(4) Până la data de 31 iulie consecutivă încheierii exercițiului financiar, directorul prezintă Comitetului Director documentele menționate la alineatul (2), precum și avizul și observațiile colegiului auditorilor însoțite de răspunsurile sale.

(5) Comitetul Director aprobă contul anual de gestiune și bilanțurile anuale. Acordă o descărcare de obligații directorului și contabilului pentru exercițiul financiar respectiv.

(6) După aprobare, contul anual de gestiune și bilanțul anual se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(7) Toate conturile și inventarele sunt păstrate de contabil timp de cinci ani de la data la care s-a acordat respectiva descărcare de obligații.

Articolul 89

(1) Soldul fiecărui exercițiu financiar este înscris în bugetul următorului exercițiu financiar ca venit, în cazul unui excedent, sau credite bugetare, în cazul unui deficit.

(2) Valoarea estimată a acestor venituri sau credite bugetare se înscrie în bugetul următorului exercițiu financiar în cursul procedurii bugetare anuale.

(3) După aprobarea conturilor pentru fiecare exercițiu financiar, orice discrepanță față de valorile estimate se înscrie în bugetul următorului exercițiu financiar prin rectificare bugetară.